

విపత్తుల నిర్వహణ

మానవుల కారణంగా ఏర్పడే వైపరీత్యాలు

ప్రకృతి వైపరీత్యాలనేవి ఎంతవరకు సహజమైనవి? దీని గురించి ఎప్పుడైనా విశ్లేషించారా? ముంబయిలోని వరదలను ఉదాహరణగా తీసుకుందాం. పెద్ద ఎత్తున జరిగిన ఆస్తి, ప్రాణ నష్టాలకు కారణాలు ఏమిటి? భారీ వర్షాల కారణంగా పెద్ద ఎత్తున విధ్వంసం జరిగిందా? కాదు, ఈ స్థాయిలో నష్టాలు జరగటానికి అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. వీటిలో కొన్ని:

- అ. ఏ ప్రణాళికా లేకుండా నగరాలు విస్తరించటం
- ఆ. మురుగునీరు పోటానికి సరైన సౌకర్యం లేకపోవటం
- ఇ. జనాభా వేగంగా పెరగటం

ఈ కారణాలను చూస్తే ఇవన్నీ మానవ కారణాలేనని అర్థమవుతుంది. ఈ తప్పులను దిద్దుకుంటే ఇటువంటి వైపరీత్యాలను నివారించవచ్చు. కాబట్టి ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు ఎల్లప్పుడు ప్రకృతే కారణం కాదని, అందులో మానవుల పాత్ర కూడా ఉందని మనం చెప్పవచ్చు.

మానవుల నిర్లక్ష్యం వల్ల లేదా కావాలని ఒక వ్యక్తి, లేదా బృందం చేసేపనుల వల్ల ఏర్పడే వైపరీత్యాలను మానవ కారణంగా ఏర్పడే వైపరీత్యాలని చెప్పవచ్చు. ఇటువంటి వైపరీత్యాల వల్ల మానవులు ఎన్నో కష్టాలకు గురవుతారు, ప్రాణనష్టం జరుగుతుంది, దేశ ఉత్పాదక, ఆర్థిక సామర్థ్యంపై దీర్ఘకాల ప్రభావం ఉంటుంది.

మానవుల కారణంగా ఏర్పడే వివిధ వైపరీత్యాల గురించి క్లుప్తంగా తెలుసుకుందాం.

ప్రమాద సంబంధిత వైపరీత్యాలు

రోడ్లు, రైలు, విమాన ప్రమాదాల గురించి రోజూ వింటూ ఉంటాం. వివిధ ప్రదేశాలను కలుపుతూ ఎంతగానో విస్తరించిన రహదారుల కారణంగా, పెరిగిన మోటారు వాహనాల వల్ల, సరుకుల, ప్రయాణీకుల రవాణా గణనీయంగా పెరిగింది. ఇటీవల కాలంలో రోడ్డు ప్రమాదాలు, మరణాల సంఖ్య పెరుగుతూ ఉంది.

భారతదేశంలో ప్రతి సంవత్సరం రోడ్డు ప్రమాదాలలో 80,000 మంది చనిపోతున్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా రోడ్డు ప్రమాదాలలో చనిపోతున్న వారిలో ఇది 13 శాతం. రోడ్డు ప్రమాదాలలో చనిపోతున్న వారిలో సగం కంటే ఎక్కువమంది 15-44 మధ్య వయసున్న వాళ్లు; కుటుంబానికి వీళ్లే ఆధారం. అధిక శాతం ప్రమాదాలు నిర్లక్ష్యం, ట్రాఫిక్ నియమాలను ఉల్లంఘించటం, తాగి వాహనం నడపటం, వాహనాలు సరైన స్థితిలో ఉండకపోవటం, వాతావరణ పరిస్థితులు సరిగా లేకపోవటం వంటి కారణాల వల్ల జరుగుతున్నాయి. వీటన్నిటివల్ల రోడ్డు ప్రమాదాలు, మరణాల సంఖ్య పెరుగుతోంది. 2000 సంవత్సరంలో ప్రమాదాల కారణంగా స్థూల జాతీయోత్పత్తి (జిడిపి)లో 3 శాతం వరకు నష్టపోయింటామని అంచనా. కాబట్టి మనుగడకు ఇతర వైపుణ్యాల మాదిరిగానే రోడ్డు భద్రతకు సంబంధించిన విద్య, అవగాహన కూడా ముఖ్యం. దేశవ్యాప్తంగా ప్రతి సంవత్సరం జనవరిలో రోడ్డు భద్రతా వారోత్సవాలు జరుపుతారు. 2006లో రోడ్డు భద్రతా వారోత్సవాలకు 'ప్రమాదాలు లేకుండా ఉండటమే రోడ్డు భద్రత' అన్న అంశాన్ని ఎంచుకున్నారు.

మీరు బడికి నడిచి వెళుతున్నప్పుడు, లేదా బస్సులో వెళుతున్నప్పుడు పాటించాల్సిన పద్ధతులు, నియమాలు తెలుసుకుందాం.

మీ వయసు ఎంతైనా మీ భద్రత, మీ ఆవుల భద్రతకు ఉద్దేశించిన ట్రాఫిక్ నియమాలను తెలుసుకోవటం ముఖ్యం.

చేయవలసినవి	చేయగూడనివి
<ul style="list-style-type: none"> ● 18 సంవత్సరాలు నిండి, చట్టబద్ధ లైసెన్సు ఉంటేనే వాహనాలను నడపాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● రోడ్డుమీద అసహనంగా ఉండవద్దు, రోడ్డు మీద పరుగులు తీయవద్దు.
<ul style="list-style-type: none"> ● ఎప్పుడూ పాదాచారులకు నిర్దేశించిన స్థలం (ఫుట్ పాత్)లోనే నడవాలి. ఇటువంటి ఏర్పాట్లు లేని రోడ్లలో ఎప్పుడూ కుడి చివరి అంచున మాత్రమే నడవాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● మలుపు/ మూల దగ్గర రోడ్డును ఎప్పుడూ దాటవద్దు, మలుపు తీసుకుంటున్న డ్రైవరు రోడ్డు దాటుతున్న వాళ్లని సకాలంలో చూడలేడు.
<ul style="list-style-type: none"> ● ట్రాఫిక్ సిగ్నల్లు ఉన్న చోట, 'జీబ్రా క్రాసింగ్' ఉన్నచోట మాత్రమే రోడ్డు దాటాలి. ఇటువంటి సదుపాయాలు లేనప్పుడు రోడ్డు దాటటానికి అనువైన స్థలాన్ని ఎంచుకుని రోడ్డు దాటటానికి ముందు ఇరువైపులా చూడాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● బస్సు/ వాహనం ఎక్కటానికి పరుగులు పెట్టవద్దు, పడిపోయే ప్రమాదముంటుంది.
<ul style="list-style-type: none"> ● రోడ్డు సిగ్నల్ గురించి తెలుసుకుని ఉండాలి, వాటిని పాటించాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● బడివాళ్లు నిర్దేశించిన బస్సు తప్పించి ఇతర బస్సులు ఎక్కవద్దు.
<ul style="list-style-type: none"> ● ఇంటి నుంచి సకాలంలో బయలుదేరి, బస్సుస్టాప్ లో అయిదు నిమిషాల ముందే ఉండాలి. బస్సు సొంతం ఆగిన తరవాత నెట్టుకోకుండా, తోసుకోకుండా ఎక్కాలి. 'క్యూ' పద్ధతి పాటించాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● బస్సులోపల అరుపులు, కేకలు పెట్టవద్దు. వీటివల్ల డ్రైవరు ఏకాగ్రత దెబ్బ తింటుంది, దృష్టి మళ్లుతుంది.
<ul style="list-style-type: none"> ● బస్సులో నిలబడి ప్రయాణించాల్సి వచ్చినప్పుడు బస్సులో పైన ఉన్న కడ్డీని పట్టుకోవాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● బస్సు ఫుట్ బోర్డు మీద నిలుచోవద్దు, కూర్చోవద్దు.
<ul style="list-style-type: none"> ● మీరు ద్విచక్ర వాహనాలపై ప్రయాణిస్తుంటే మీ తలకి రక్షణగా హెల్మెట్ పెట్టుకోవాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● వాహనం ఆగిఉన్నప్పుడు, కదులుతూ ఉన్నప్పుడు తల, చేతులు వంటివేవీ బయటకు పెట్టొద్దు.
<ul style="list-style-type: none"> ● బస్సు దిగేటప్పుడు బట్టలకు, సంచులకు ఉండే భాగాలు తలుపులో చిక్కుకోకుండా జాగ్రత్త పడాలి. వాహనం వెనకవైపు నుంచి కాకుండా, ముందువైపు నుంచి దాటాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ● బస్సు దగ్గరగానీ, కిందగానీ మీ వస్తువులు ఏమైనా పడిపోతే ఆ విషయం డ్రైవరుకి చెప్పండి. మీ అంతట మీరు దానిని తీసుకోటానికి ప్రయత్నించవద్దు. అది తెలియని డ్రైవరు బస్సును పోనీయ్యవచ్చు.

ఈ కింద పేర్కొన్న వ్యక్తులు వాహనాలను నడపకూడదు:

- మద్యం సేవించి ఉన్నవాళ్లు.
- వాళ్ల ప్రతిచర్యలను ప్రభావితం చేసే మందులను తీసుకుంటూ ఉన్నవాళ్లు.
- అలసిపోయి ఉన్నవాళ్లు, అలసట వల్ల వాహనం నడిపే నైపుణ్యం, వేగంగా ప్రతిస్పందించటం ప్రభావితమౌతాయి.
- జబ్బుపడినవాళ్లు, గాయాలపాలైన వాళ్లు.
- కోపంగా లేదా ఆందోళనగా ఉన్నవాళ్లు.

మీరు విద్యార్థిగా, వాలంటీరుగా రోడ్డు భద్రతకు సంబంధించి అవగాహన పెంచటం ద్వారా రోడ్డు ప్రమాదాలలో చనిపోయేవారి సంఖ్య తగ్గటానికి సహాయపడగలరు. రోడ్డు ప్రమాదానికి గురైనవారిని మీరు చూసినప్పుడు స్థానిక ప్రజల, పోలీసుల సహాయం కోరండి లేదా 108 నెంబరుకు ఫోన్ చేసి వైద్య సహాయం వెంటనే అందేలా చూడండి.

రైలు ప్రమాదాలు

తక్కువ వేగం, తక్కువ దూరం, తక్కువరైళ్ల కారణంగా ఆ రోజుల్లో రైలు ప్రయాణం ఎంతో క్షేమకరమైనదిగా భావించేవారు.

ప్రపంచంలో ఎక్కువ రైలుమార్గాలు ఉన్న దేశాలలో భారతదేశం ఒకటి. భారతదేశంలో రైలు ప్రమాదాలు కూడా పెరుగుతున్నాయి. తరచు జరిగే రైలు ప్రమాదాలలో రైలు పట్టాలు తప్పటం ఒకటి. రైలు మార్గాల నిర్వహణ సరిగా లేకపోవటం, మానవ పొరపాటు, విద్రోహ చర్యలు వంటివాటి కారణంగా ఇటువంటి ప్రమాదాలు జరుగుతుంటాయి. ఈరకమైన ప్రమాదాల వల్ల ఎంతోమంది చనిపోతున్నారు, ఇంకా ఎంతోమంది గాయాల పాలౌతున్నారు. బొగ్గు, నూనె వంటి మండే పదార్థాల రవాణా కారణంగా కూడా రైలు ప్రమాదాలు జరుగుతుంటాయి.

బీహార్‌లోని భాగల్‌పూర్ జిల్లాలో 'ఉల్టాపూల్' అనే 150 సంవత్సరాల పురాతన వంతెన 2006 డిసెంబరు 1న కూలి పోయింది. ఆ సమయాన ఆ వంతెన క్రిందుగా వెళుతున్న హౌరా-జమల్‌పూర్ సూపర్‌ఫాస్ట్ రైలుమీద కూలిపోయి కనీసం 35 మంది చనిపోయారు.

ఇటువంటి ఘోర ప్రమాద వార్తలు అప్పుడప్పుడు వినపడు తూనే ఉంటాయి. ఇటువంటి ప్రమాదాలను తగ్గించటానికి పాటించవలసిన భద్రతా చర్యల గురించి తెలుసుకుందాం.

చిత్రం 23.1: రైలు ప్రమాదాలు

చేయవలసినవి

- రైల్వే క్రాసింగ్ దగ్గర సిగ్నల్ కోసం చూడండి, రైలుగేటును గమనిస్తూ ఉండండి.
- గార్డులేని రైల్వే క్రాసింగ్ దగ్గర వాహనం దిగి రెండువైపులా చూసిన తరువాతే పట్టాలు దాటాలి.

చేయగూడనివి

- రైల్వే క్రాసింగ్ వద్ద గేటుకింద నుంచి దూరి పట్టాలు దాటవద్దు.
- మందే గుణమున్న పదార్థాలను రైలులో తీసుకెళ్లగూడదు.
- నడుస్తున్నరైలులో తలుపు దగ్గర నిలబడవద్దు, బయటకు తొంగి చూడవద్దు.
- ఆగి ఉన్న, లేదా కదులుతున్న రైలులోంచి మీ తల, చేతులు వంటివేవీ బయటకు పెట్టొద్దు.
- రైలులో పొగ తాగకూడదు. ఎవరైనా పొగ తాగుతుంటే వారిని ఆపెయ్యమని అడగండి.
- స్టేషనులో రైలు పట్టాలమీదగా దాటవద్దు. ప్లాట్‌ఫారం మారటానికి ఉద్దేశించిన పాదాచారుల వంతెనను ఉపయోగించండి.
- అనుమానాస్పద వస్తువులను తాకవద్దు. పట్టాలమీద, రైల్వే యార్డులలో ఆటలు ఆడవద్దు. రైలుబోగీలు ఉన్నట్టుండి కదలటం వల్ల అక్కడ ఉన్నవాళ్లు ప్రమాదానికి గురవుతారు.
- కదులుతున్న రైలుమీదకి ఎటువంటి వస్తువులు విసరవద్దు. దీనివల్ల తీవ్రగాయాలు అవుతాయి, ఒక్కొక్కసారి చనిపోతారు కూడా.
- ప్రయాణీకులను తరలించటానికి వీలుకాని వంతెనలమీద, సొరంగాల వద్ద రైలును డ్రైవర్లు ఆపకూడదు.

విమాన ప్రమాదాలు

1985 జూన్ 23న ఎయిర్ ఇండియా విమానం కనిష్ట 182 బాంబు కారణంగా పేలిపోయింది. మాంట్రీయల్ నుంచి లండన్, ఢిల్లీల మీదగా ముంబయి వెళ్ళాల్సిన ఈ విమానం మాంట్రీయల్ నుండి బయలుదేరి లండన్ చేరు కోటానికి ముందే ఐర్లండ్ దగ్గర అట్లాంటిక్ సముద్రంలో పేలి కూలిపోయింది. విమానంలో ఉన్న 307 మంది ప్రయాణీకులు, 22 మంది సిబ్బంది చనిపోయారు.

భారతదేశంతో సహా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా విమాన ప్రమాదాలు పెరిగిపోయాయి. విమానాల పెరుగుదల, సాంకేతిక సమస్యలు, అగ్ని, విమానాలు దిగేటప్పుడు, పైకి ఎగిరేటప్పుడు ఉండే పరిస్థితులు, విమానం వెళ్లే దారి (పర్వతాలు ఉండటం, లేదా తరచు తుఫానులు సంభవించటం), హైజాకింగ్, బాంబుదాడుల వంటి సమయాల్లో విమానాశ్రయాల్లో ఉండే భద్రత వంటి అనేక అంశాలపై ప్రయాణీకుల భద్రత ఆధారపడి ఉంది. పాటించ వలసిన కొన్ని భద్రతా చర్యలను ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం. విమానంలోకి ఎక్కినప్పుడు మీరు కొన్ని విషయాలు గుర్తుంచుకోవాలి.

చిత్రం 23.2: విమాన ప్రమాదం

- ప్రయాణ సమయంలో పాటించవలసిన భద్రతలను తెలియచేస్తున్నప్పుడు శ్రద్ధగా వినండి.
- మీరు కూర్చున్న ముందు సీటు జేబులో ఉండే భద్రతా వివరాల కార్డును జాగ్రత్తగా చదవండి.
- దగ్గరలో అత్యవసర ద్వారం ఎక్కడ ఉందో తెలుసుకోండి, దానిని ఎలా తెరవాలో తెలుసుకోండి.
- సీటులో కూర్చుని ఉన్నప్పుడు తప్పనిసరిగా సీటుబెల్టు పెట్టుకుని ఉండండి..

విమాన ప్రమాదం జరిగినప్పుడు కింది విషయాలు గుర్తుంచుకోవాలి :

- ప్రశాంతంగా ఉండండి. విమాన సిబ్బంది చెబుతున్నది విని, అనుసరించండి. మీకు సహాయం చేయటం క్యాబిన్ సిబ్బంది ముఖ్యమైన బాధ్యత.
- అత్యవసర ద్వారాన్ని తెరవటానికి ముందు కిటికీనుండి బయటకు చూడండి. బయట మంటలు ఉంటే తలుపు తెరవవద్దు, తలుపు తెరిస్తే మంటలు లోపలికి వ్యాపిస్తాయి. బయటకు వెళ్లటానికి ఉన్న మరొక దారిని ఉపయోగించండి.
- ప్రమాద సమయంలో పొగ పైకి లేస్తుందని గుర్తుంచుకోండి. కాబట్టి క్యాబిన్ లో పొగ ఉంటే నేలమీదనే ఉండండి. నేలపై ఉండే అత్యవసర దీపాలను గమనిస్తూ అనుసరించండి, ఇవి బయటకు వెళ్లే ద్వారాలను సూచిస్తాయి. మీ దగ్గర గుడ్డ/ రుమాలు ఉంటే ముక్కు, మూతికి అడ్డంగా పెట్టుకోండి.

అగ్నిప్రమాదం

తమిళనాడులోని కుంభకోణంలోని పాఠశాలలో 2004లో జరిగిన అగ్నిప్రమాదంతో దేశంలోని పాఠశాలలు ఎంత క్షేమకరంగా ఉన్నాయన్న చర్చ మొదలయ్యింది. ఈ ప్రమాదంలో 93 అమాయక బాలలు చనిపోయారు. అగ్నిప్రమాదం జరిగినప్పుడు ఏం చేయాలో విద్యార్థులకు, టీచర్లకు తెలియకపోవటం, అగ్నిప్రమాదాలకు సన్నద్ధంగా లేకపోవటం, తరగతి గదికి దగ్గరగా వంటగది ఉండటం వంటి కారణాల వల్ల ఈ ప్రమాదం జరిగింది. అయితే ఇటువంటి ఘటనలు కొత్త ఏమీకాదు.

చిత్రం 23.3: అగ్నిప్రమాదం

మానవ నిర్లక్ష్యం వల్ల లేదా అవగాహనా లోపంవల్ల పెద్ద ఎత్తున ఆస్తి, ప్రాణ నష్టం జరిగిందని ఈ ఘటనలు అన్నీ తెలియచేస్తున్నాయి.

వస్తువులు తగలబడే క్రమంలో తీవ్రమైన వేడి, కాంతి వెలువడతాయి. ప్రతి సంవత్సరం అగ్నిప్రమాదాల కారణంగా సుమారు 30,000 విలువైన ప్రాణాలను కోల్పోతున్నాం. వేడిమి, ఇంధనం, ప్రాణవాయువు - ఈ మూడు కలిసినప్పుడు అగ్నిప్రమాదం జరుగుతుంది. ఈ మూడింటిలో ఏదో ఒకటి అందకుండా చేయటం ద్వారా నిప్పును ఆపవచ్చు.

అగ్నిప్రమాద సమయంలో చేయవలసినవి, చేయగూడనివి

చేయవలసినవి

- నిప్పు, లేదా పొగ చూసినప్పుడు అలారం మోగించండి/ హెచ్చరిక జారీ చేయండి.
- సాధ్యమైనంత త్వరగా భవనం నుంచి బయటకు వెళ్లండి. వీలైతే మిమ్మల్ని కప్పుకోండి. వరండాలో బయటకు తప్పించుకునే మార్గంలో ఎటువంటి అడ్డంకులు లేకుండా చూడండి.
- ఫోను ఎక్కడుందో తెలుసుకుని 101కి ఫోను చేయండి. నిదానంగా, స్థిమితంగా మీ చిరునామా చెప్పి అగ్నిమాపక దళాన్ని పంపించమని అడగండి.
- పొగ ఉన్నప్పుడు నేలమీద పాకుతూ వెళ్లండి. వేడిగాలి, పొగ పైకి లేస్తాయి కాబట్టి నేలదగ్గర గాలి బాగుంటుంది.
- మీరు బయటకు వెళ్లేదారి మూసివేసి ఉంటే కిటికీ ఉన్న ఒక గదిలోకి వెళ్లండి. తలుపు వేసి పొగ లోపలికి రాకుండా చేయండి. కిటికీ తలుపు తెరిచి సహాయం కోసం అరవండి.
- తలుపు మూసిఉంటే మంటలు వేగంగా వ్యాప్తి చెందకుండా అడ్డుకుంటాయి. భవనాన్ని ఖాళీ చేస్తున్నప్పుడు అందరికంటే వెనకనున్న వాళ్లు తలుపులు వేసుకుంటూ రావాలి.
- విద్యుత్తు స్విచ్ఛులన్నీ తీసేసి ఉంచాలి. మేన్ స్విచ్ఛను కట్టెయ్యటం ఉత్తమం.
- అతుకులు, పట్టీలు ఉన్న విద్యుత్తు తీగలు, కేబుళ్లను చూడండి. ఇవి ప్రమాదకరమైనవి కాబట్టి వీటిని వెంటనే మార్చాలి. ప్లగ్ పాయింట్లు కిందకల్లా ఉంటే, ప్రత్యేకించి ప్రాథమిక తరగతుల్లో వాటికి టేపు వేసేసి ఉంచాలి. లేకపోతే చిన్నపిల్లలు వాటిల్లో వేళ్లు పెట్టినప్పుడు ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశముంది.
- బడిలో ప్రమాదకరంగా వేలాడుతున్న విద్యుత్తు తీగలను గమనించండి. ఏవైనా గోడలు తడిగా ఉంటే వాటిని వెంటనే మరమ్మత్తు చేసి, విద్యుత్తు తీగలను మార్చివేయాలి.

చేయగూడనివి

- మీ బొమ్మలు, పెంపుడు జంతువులు వంటి వాటికోసం అగ్నిప్రమాదానికి గురైన భవనం లోపలికి మళ్ళీ వెళ్లవద్దు. అగ్నిమాపక దళం మీకంటే వేగంగా ముఖ్యమైన వాటిని బయటకు తీసుకు రాగలరు.
- మంచం కిందగానీ, అలమర లోపలగానీ ఎప్పుడూ దాక్కోవద్దు. పెద్దగా అరుస్తూ భవనం నుంచి బయటకు వెళ్లాలి.
- చాపలు, తివాచీ వంటి వాటికింద నుంచి విద్యుత్తు తీగలు, కేబుళ్లు వంటివి వేస్తే అవి పాడైపోయి ప్రమాదాలకు దారి తీయవచ్చు. ఈ పరిస్థితి ఎక్కువగా పాఠశాల పరిపాలనా విభాగంలో ఎదురవుతూ ఉంటుంది.
- తేలికగా కాలిపోతానికి వీలుండే కర్డెస్టు, ఇతర వస్తువులకు దగ్గరగా విద్యుత్తు బల్బులు అమర్చగూడదు.

చేయవలసిన కృత్యం

సమీప అగ్నిమాపక కేంద్రానికి వెళ్లి అగ్నిప్రమాదాలు తగ్గించటంలో మీరు పాటించగల మొలకువల గురించి తెలుసుకోండి.

ఉగ్రవాదంవల్ల ముప్పు

ప్రజలు, సమాహాలు, దేశాలమధ్య సమస్యల పరిష్కారానికి మహాత్మాగాంధీ సత్యం, అహింసతోకూడిన మార్గాన్ని చూపించాడు. శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞానాలతోపాటు డబ్బు, అధికారం కోసం ప్రపంచంలోని వివిధ సమాహాల మధ్య విద్వేషాలు పెచ్చురిల్లుతున్నాయి. అభివృద్ధి కారణంగా ప్రపంచ

ప్రజలంతా 'వసుధైక కుటుంబం' మాదిరి సుఖసంతోషాలతో విలసిల్లుతారని ఆశించారు. ఇందుకు విరుద్ధంగా యుద్ధం, అంతర్గత పౌర యుద్ధాలు పెచ్చుమీరిపోయాయి. ఇది ఎంతో మంది జీవితాలలో బాధ, విషాదాలను నింపింది.

భారతదేశంలో ఇటీవల జరిగిన ఉగ్రవాద దాడులను గుర్తించండి. దీనివల్ల పిల్లలపై ఎటువంటి ప్రభావం పడుతుందో చర్చించండి.

చిత్రం 23.4: ముంబయిలో తాజ్ హోటల్ పై ఉగ్రవాదుల దాడి

ప్రపంచంలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో, భారతదేశంలో కూడా ఉగ్రవాదం సాధారణ విషయమై పోయింది. ఈ ప్రాంతాలలో పిల్లలు నిత్యం దాడులకు భయపడుతూ గడుపుతుంటారు. వీళ్లు పాఠశాలకు హాజరు కావటానికి, సాధారణ జీవితాలు గడపటానికి అవకాశాలు లేకుండా పోతున్నాయి.

ఉగ్రవాద దాడి జరిగినప్పుడు మీరు పాటించవలసిన విషయాలు:

- ప్రశాంతంగా ఉండండి, ఉద్రేకానికి లోనుకాకూడదు.
- స్థానిక అత్యవసర అధికారుల సూచనలు పాటించండి.
- వార్తల కోసం, సూచనల కోసం రేడియో వినండి లేదా టీవీ చూడండి.

చిత్రం 23.5: హైదరాబాదులోని దిల్సుఖ్‌నగర్‌లో బాంబు పేలిన ఘటన-2013

- మీ దగ్గరలో దాడులు జరిగితే ఎవరికైనా గాయాలు అయ్యాయేమో చూడండి, ప్రథమ చికిత్స చేయండి. తీవ్ర గాయాలైనవారికి సహాయం అందేలా చూడండి.
- దెబ్బతిన్న పరికరాలను ఉపయోగించరాదు.
- మీ పెంపుడు జంతువులను కట్టేసి ఉంచండి లేదా గదిలో బంధించి ఉంచండి.
- మీ కుటుంబ మిత్రులకు ఫోను చేయండి. ప్రాణానికి ముప్పు ఉంటే తప్ప మళ్ళీ ఫోను ఉపయోగించవద్దు.
- మీ చుట్టూపక్కల వాళ్ల గురించి, ప్రత్యేకించి వృద్ధులు, వైకల్యం ఉన్న వాళ్ల గురించి ఆరా తీయండి.

చేయవలసిన కృత్యం

భారతదేశంలో ఇటీవల కాలంలో ఉగ్రవాదులు జరిపిన దుశ్చర్యలను గుర్తించండి. అవి చిన్న పిల్లల మీద చూపే ప్రభావాన్ని వివరించండి.

జాగరూకతతో నిఘా ఉంచండి, క్షేమంగా ఉండండి...

1. రవాణా వాహనాలలో, బహిరంగ ప్రదేశాలలో ఎవరికీ చెందని సూట్‌కేసు, సంచి వంటివి గమనిస్తే పోలీసులకు తెలియచేయండి, దాంట్లో పేలుడు పరికరాలు ఉండవచ్చు.
2. 100 నంబరుకి పోలీసు కంట్రోలు రూముకి ఫోను చేయండి. ప్రతి ఒక్క పౌరునికి ఫోను చేసే అధికారం ఉంది.

తల్లిదండ్రులకు

- ఘోర ఘటనల తరవాత పెద్దవాళ్లు మొట్టమొదట తమ పిల్లలపై దృష్టి పెట్టాలి.
- వాస్తవాలను, పుకార్లను వేరు చేయటంలో పిల్లలకు సహాయపడటం ముఖ్యం.
- తెలిసిన వాస్తవాలను పిల్లలతో చర్చించి పెద్దవాళ్లు ఊహగానాలు, అతిశయోక్తులకు తెరదించాలి.

3. పోలీసులకు తెలియచేసిన తరవాత అనుమానాస్పద వస్తువుపై నిఘా ఉంచండి, ఇతరులను దాని నుంచి దూరంగా ఉండమని చెప్పండి.

4. అనుమానాస్పదంగా అనిపించే ప్రవర్తన, నిలిపి ఉన్న వాహనాల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి.

పౌరుల భద్రత అందరికీ సంబంధించిన విషయం. భద్రతపట్ల అవగాహన కల్పించటానికి వివిధ సంస్థలు విధి విధానాలను అవలంబిస్తాయి. ఉగ్రవాదాన్ని ఎదుర్కోటానికి, క్షేమకర జీవితం గడపటానికి పోలీసులు

కొన్ని పోస్టర్లు జారీ చేశారు. వాటి గురించి తెలుసుకుని, వాటిని మీజీవితంలో అనుసరించండి.

కీలక పదాలు

1. ప్రపంచ సమాజం

2. ఉగ్రవాదం

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరచుకోండి

1. ప్రకృతి ప్రమాదాలు ఏ విధంగా వైపరీత్యాలుగా మారుతున్నాయో వివరించండి?
2. ఉగ్రవాదం అనగానేమి? వారి యొక్క లక్ష్యాలు ఏమిటి?
3. అగ్నిప్రమాదాల నుంచి రక్షణ పొందడానికి మనం ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?
4. రోడ్డు ప్రమాదాలకు ప్రధానమైన కారణాలేవి? వాటికి తగ్గించడానికి మనం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలి?
5. ఉగ్రవాదుల దాడుల నుండి మనల్ని మనం ఎలా కాపాడుకోవాలి?
6. రోడ్డు ప్రమాదాలకు గల కారణాలను గుర్తించండి?
7. మీ గ్రామంలో, పాఠశాలలో, మీ ఇంటి దగ్గర సంభవించ గల ప్రమాదాలను గుర్తించండి?

ప్రాజెక్టు

1. పత్రికలు, మ్యాగజైన్స్ ద్వారా ఇటీవల సంభవించిన మానవ వైపరీత్యాల సమాచారాన్ని సేకరించండి? ఒకవేళ అలాంటి ప్రమాదాలు మీ ప్రాంతంలో సంభవిస్తే నష్ట నివారణకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొంటారు?
2. ఉగ్రవాదం వలన సంభవించే వివిధ రకాల నష్టాలను పట్టిక ద్వారా చూపండి.